

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 405/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Horanským, Staničná 1, Piešťany, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 240/2015 z 27. mája 2015 a uzneseniami Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 51 C 285/2014 z 19. januára 2015 a sp. zn. 51 C 285/2014 z 24. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 240/2015 z 27. mája 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a uzneseniami Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 51 C 285/2014 z 19. januára 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 19. januára 2015“) a sp. zn. 51 C 285/2014 z 24. marca 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 24. marca 2015“).

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ bol navrhovateľom v súdnom konaní o ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 90 000 € vedenom okresným súdom pod sp. zn. 51 C 285/2014 proti odporcovi [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ nezaplatil súdny poplatok za podaný návrh, a preto bol okresným súdom 12. novembra 2014 vyzvaný na jeho zaplatenie s následkom zastavenia konania, ak k jeho úhrade nedôjde. Sťažovateľ súdny poplatok nezaplatil, a preto uznesením okresného súdu z 19. januára 2015 bolo konanie zastavené s tým, že o náhrade trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením. Uznesením z 24. marca 2015

okresný súd rozhodol, že sťažovateľ je povinný zaplatiť odporcovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 238,39 € na účet jeho právneho zástupcu poukazujúc na § 146 ods. 2 prvú vetu, § 149 ods. 1 a § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) z dôvodu, že sťažovateľ nezaplatením súdneho poplatku za návrh na začatie konania procesne zavinil, že súdne konanie bolo zastavené. Uvedené uznesenie okresného súdu sťažovateľ napadol odvolaním, v ktorom uviedol, že odporcovi nevznikli žiadne trovy účelne vynaložené na bránenie svojho práva, keďže okresný súd bezdôvodne zaslal návrh na začatie konania odporcovi pred zaplatením súdneho poplatku.

Krajský súd namietaným rozhodnutím potvrdil uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne napriek tomu, že v jeho odôvodnení paradoxne konštatoval, že *„Okresný súd Bratislava III napriek skutočnosti, že súdny poplatok z návrhu zaplatený nebol a bez toho, aby navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku vyzval, doručil návrh spolu s prílohami odporcovi za účelom vyjadrenia sa k návrhu v lehote 15 dní, hoci tak urobiť nemal. Zároveň uviedol, že takéto konanie je v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a neprípustnosťou umelého navyšovania trov, nakoľko pred zaplatením poplatku súd prvého stupňa v konaní ďalej pokračovať nemôže. Zároveň konštatoval, že nakoľko Okresný súd Bratislava III, nakoľko príslušný na konanie bol Okresný súd Bratislava II, mal vec bez ďalšieho iba odstúpiť na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava II.“*. Na základe uvedeného je sťažovateľ toho názoru, že trovy konania vznikli nezákonnosťou postupu Okresného súdu Bratislava III. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na § 10 ods. 2 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), v zmysle ktorého okresný súd zastavil konanie v rozpore s týmto ustanovením. Okresný súd Bratislava III doručil žalobu sťažovateľa odporcovi, aby sa vyjadril, a preto už nemohol vydať uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku ani uznesenie o trovách konania. Krajský súd v tejto nezákonnosti podľa sťažovateľa ďalej pokračoval, keď svojím rozhodnutím uznesenie okresného súdu z 24. marca 2015 potvrdil.

Namietané rozhodnutia okresného súdu, ako aj krajského súdu podľa sťažovateľa „trpia hrubými pochybeniami, nedostatkami a porušeniami zákona, ktorých prejavom je zjavne nezákonnosť, nedostatočná odôvodnenosť, dôkazná nepodloženosť, nepreskúmateľnosť a až arbitrárnosť týchto rozhodnutí a konajúcich súdov, ktorých podstatou sú závažné porušenia viacerých základných princípov (zásad) materiálneho právneho štátu... a princípu, že právo nemôže vzniknúť (vzísť) z bezprávia a nespravodlivosti], čo všetko v konečnom dôsledku vyústilo na úkor sťažovateľa až do odmietnutia poskytnúť mu súdnu ochranu a spravodlivosť (*denegatio iustitiae*) a tiež do fatálneho a ústavne neakceptovateľného a netolerovateľného porušenia základných práv sťažovateľa (ako účastníka súdneho konania), predovšetkým do porušenia sťažovateľovho základného práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu, rovnosť účastníkov konania v spojení so sťažovateľovým základným právom na účinný prostriedok nápravy a aj so sťažovateľovým základným právom na riadne odôvodnenie rozhodnutia.“.

Podľa názoru sťažovateľa došlo aj k porušeniu princípu legitímnych očakávaní, ktorý je previazaný s ďalším zo základných princípov materiálneho právneho štátu, podľa ktorého právo nemôže vzísť z bezprávia a nespravodlivosti.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že všeobecné súdy konajúce v jeho veci v odôvodnení svojich rozhodnutí nedali jasne, zrozumiteľne, dostatočne a presvedčivo odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom konania a sťažovateľom uvedenými argumentmi, a preto ich rozhodnutia považuje za neodôvodnené a arbitrárne. Pritom ústavný súd, Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach opakovane judikovali, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie a na súdnu ochranu účastníka konania je právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva odpovede na všetky právne a skutkovo významné otázky súvisiace s predmetom konania, pričom závažným nedostatkom je absencia reakcie na relevantné argumenty a námietky účastníka konania vrátane absencie reakcie na prípadný odklon od existujúcej judikatúry. Absencia jasného a zrozumiteľného odôvodnenia rozhodnutia súdu potom vedie k jeho nepresvedčivosti, nepreskúmateľnosti

a neúplnosti, a teda aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces.

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Bratislave – uznesením sp. zn. 5Co/240/2015-86 z 27. 5. 2015 a Okresný súd Bratislava II uznesením sp. zn. 51C/285/2014-72 z 24. 03. 2015 a uznesením zo dňa 19. 01. 2015 č. k. 51C/285/2014-65, porušil sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]... základné právo na súdnu ochranu, na konanie pred zákonným sudcom zaručené podľa čl. 46 v spojení s čl. 47 ods. 3, Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavného zákona č. 23/1991 Zb.) a zároveň porušil sťažovateľovi základné právo na spravodlivé konanie (v spojení so základným právom na účinný prostriedok a na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia) zaručené podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenia č. 209/1992 Zb.) a aj v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu (č. 1) k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenia č. 209/1992 Zb.) a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (oznámenia č. 120/1976 Zb.).

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/240/2015-86 z 27. 5. 2015 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 51C/285/2014-72 z 24. 03. 2015 a uznesenie zo dňa 19.01.2015 č. k. 51C/285/2014-65 a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]... náhradu trov konania (právneho zastúpenia), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Horanského... a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu označených práv uzneseniami okresného súdu

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutých uznesení okresného súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu z 24. marca 2015, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť odporcovi trovy konania,

podal riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd na základe jemu zverenej právomoci. Zo sťažnosti súčasne nevyplýva, že by sťažovateľ využil na ochranu svojich práv podanie odvolania ako riadneho opravného prostriedku aj vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu z 19. januára 2015, ktorým bolo súdne konanie zastavené. Skutočnosť, že sťažovateľ odvolanie nepodal, hoci bol v zmysle poučenia na to oprávnený, automaticky nezakladá právomoc ústavného súdu. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05)

Ústavný súd konštatuje, že nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie označených práv uzneseniami okresného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na rovnosť v konaní zaručeného čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 11 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu a podľa čl. 14 medzinárodného paktu uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu z 24. marca 2015 o uložení povinnosti sťažovateľovi zaplatiť odporcovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 238,39 € z dôvodu zastavenia konania zavinením sťažovateľa (späťvzatie návrhu). Podľa sťažovateľa k porušeniu ním označených

práv malo dôjsť tým, že krajský súd svojvoľne a arbitrárne na jeho vec aplikoval ustanovenie prvej vety § 146 ods. 2 OSP. Sťažovateľ tiež poukázal na skutočnosť, že odporcovi nevznikli trovy konania, ktoré by účelne vynaložil na bránenie svojho práva, keďže zo strany konajúceho súdu nebol dôvod zasielať jeho návrh na začatie konania na vyjadrenie pred zaplatením súdneho poplatku.

V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje základné právo na súdnu a inú právnu ochranu. Aj právna úprava platenia a náhrady trov konania obsiahnutá najmä v Občianskom súdnom poriadku určuje, či sa právo na súdnu ochranu naplní reálnym obsahom. Preto procesné predpisy, ktoré upravujú platenie a náhradu trov konania, treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy). Pritom treba dbať na to, aby nikto len z dôvodu, že uplatní svoje základné právo na súdnu

ochranu, neutrpel oproti inému účastníkovi, a to bez zreteľa na jeho postavenie v konaní, materiálnu ujmu v dôsledku platenia trov konania. Ústavný súd už v minulosti konštatoval (napr. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 147/08, III. ÚS 166/09), že aj rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania môžu zasiahnuť do základných práv a slobôd. Takýmito rozhodnutiami možno predovšetkým porušiť právo na súdnu ochranu.

Vo všeobecnosti platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010).

Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v podstate požaduje revíziu uznesenia krajského súdu.

Krajský súd odôvodnil v relevantnej časti svoje potvrdzujúce uznesenie uvádzajúc:

„V danom prípade návrh na začatie konania (podľa znenia návrhu adresovaný Okresnému súdu Bratislava II, podľa poštovej obálky adresovaný Okresnému súdu Bratislava III) došiel Okresnému súdu Bratislava III dňa 19.06.2014, ktorý súd napriek skutočnosti, že súdny poplatok z návrhu na začatie konania uhradený nebol (už v návrhu navrhovateľ uviedol, že súdny poplatok bude zaplatený na výzvu súdu) bez toho, aby navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku vyzval, doručil návrh spolu s prílohami odporcovi za účelom vyjadrenia sa k návrhu v lehote 15 dní. Odporca sa k návrhu prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu vyjadril podaním zo dňa 25.08.2014, doručenému Okresnému súdu Bratislava III dňa 26.08.2014, kde okrem iného namieta nepríslušnosť Okresného súdu Bratislava III, rovnako navrhol priznanie náhrady trov

konania. Následne Okresný súd Bratislava III vec postúpil podľa § 105 ods. 2 O. s. p. Okresnému súdu Bratislava II prípisom zo dňa 03.09.2014. Okresný súd Bratislava II výzvou zo dňa 12.11.2014 vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, výzva bola advokátovi navrhovateľa doručená dňa 08.12.2014. Keďže k zaplateniu súdneho poplatku nedošlo, Okresný súd Bratislava II uznesením zo dňa 19.01.2015 č. k. 51C/285/2014-65 konanie zastavil, v závere odôvodnenia uznesenia uviedol, že o náhrade trov konania rozhodne samostatným uznesením...

Navrhovateľ v odvolaní dôvodil tiež tým, že odporcovi nevznikli trovy, ktoré by vynaložil účelne na bránenie svojho práva, keďže zo strany konajúceho súdu nebol dôvod zaslať návrh na začatie konania odporcovi pred zaplatením súdneho poplatku, ktorý postup súdu označil navrhovateľ za diskriminačný.

Podľa § 114 ods. 1 O. s. p. ak súd neodmietol návrh z procesných dôvodov alebo nerozhodol o zastavení konania podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu (napr. zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch) pojednávanie pripraví tak, aby bolo možné rozhodnúť o veci spravidla na jedinom pojednávaní.

Podľa § 114 ods. 2 O. s. p. v rámci prípravy pojednávania súd doručí návrh na začatie konania (žalobu) odporcovi (žalovanému) spolu s rovnopisom a prílohami návrhu do vlastných rúk a poučí účastníkov podľa § 120 ods. 4. Vyjadrenie odporcu súd bezodkladne odošle navrhovateľovi.

Podľa § 10 ods. 1 veta tretia ZoSP súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku resp. procesná obrana proti tvrdenému nároku. Nevyhnutné sú tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony nariadené súdom, potrebné na zaujatie procesného stanoviska k žalobe, k meritórnemu vyjadreniu účastníka konania, k vykonanému dôkazu, na použitie opravných prostriedkov, zaplatenie súdnych poplatkov a na hotové výdavky.

Trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva sa nemôžu posudzovať ako celok, teda aj v prípade, ak účastník má nárok na náhradu trov konania, pretože mal plný úspech vo veci, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne.

Ako už bolo uvedené vyššie, Okresný súd Bratislava III napriek skutočnosti, že súdny poplatok z návrhu na začatie konania uhradený nebol a bez toho, aby navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku vyzval, doručil návrh spolu s prílohami odporcovi za účelom vyjadrenia sa k návrhu v lehote 15 dní.

Súdna prax za neúčelné bránenie práva účastníkom považuje okrem iného i jeho procesnú aktivitu, pre ktorú nedal súd žiaden podnet vo forme napr. výzvy na vyjadrenie sa k návrhu navrhovateľa, a to práve z dôvodu, že navrhovateľ ešte nezaplatil súdny poplatok za návrh, nezaplatenie ktorého má za následok zastavenie konania bez meritórneho prejednaní veci. Takéto úkony odporcu spojené so vznikom trov právneho zastúpenia súdy spravidla považujú za trovy neúčelne vynaložené, keďže v danom štádiu konania pri zachovaní správneho procesného postupu k nim vôbec nemalo dôjsť.

Je tiež v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a neprípustnosti umelého navyšovania trov, aby súd pred zaplatením súdneho poplatku navrhovateľom doručoval odporcovi návrh na začatie konania na vyjadrenie, nakoľko pred zaplatením poplatku súd prvého stupňa v konaní ďalej pokračovať nemôže.

Napriek vyššie uvedenému nemožno postup odporcu, ktorý potom, čo ho súd na vyjadrenie sa k návrhu vyzval, udelil plnomocenstvo na zastupovanie v konaní advokátovi resp. vyjadril sa k návrhu navrhovateľa, považovať za neúčelné bránenie práva. Dôvod, pre ktorý Okresný súd Bratislava III napriek nezaplateniu poplatku za návrh navrhovateľom tohto na splnenie si súdnopoplatkovej povinnosti nevyzval, naopak zaslal návrh na vyjadrenie odporcovi, zo spisu nevyplýva. Odvolací súd sa môže len domnievať, že takýmto dôvodom mohla byť skutočnosť, že tento súd nebol na konanie o veci miestne príslušný, keď v návrhu na začatie konania bol ako súd príslušný vo veci konať označený Okresný súd Bratislava II (ktorému však postačovalo návrh zo strany Okresného súdu Bratislava III zasláť bez potreby skúmania miestnej príslušnosti na základe námietky odporcu v zmysle ust. § 105 ods. 1 O. s. p.), resp. zákonná úprava vyplývajúca z ust. § 10 ods. 1 vety tretej ZoSP (súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním

návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace). V každom prípade však neostáva než zopakovať, že nevyhnutné (a teda spravidla účelné) sú tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony nariadené súdom, potrebné na zaujatie procesného stanoviska k žalobe, k meritómemu vyjadreniu účastníka konania, pri súčasnom konštatovaní, že odporca sa v súdnej veci nemal ako dozvedieť, že súdny poplatok nebol zatiaľ navrhovateľom zaplatený.“

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu z 24. marca 2015 potvrdil. Krajský súd svoje skutkové a právne závery ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil a z jeho rozhodnutia vyplýva, že do odôvodnenia svojho uznesenia uviedol postup, akým dospel k záverom, pre ktoré odvolaniu sťažovateľa nevyhovelo.

Ústavný súd vzhľadom na argumentáciu sťažovateľa uvedenú v sťažnosti dodáva, že sám sťažovateľ sa iniciovaním začatia súdneho konania na nepríslušnom súde, ako aj nezaplatením súdneho poplatku z podaného návrhu na začatie konania spolu s podaním návrhu, v ktorom uviedol, že súdny poplatok zaplatí na výzvu okresného súdu, dostal do situácie, kedy v dôsledku zastavenia konania pre nezaplatenie súdneho poplatku bol zaviazaný na náhradu trov konania. S uvedenými dôsledkami pri inicializácii súdneho konania (nevyhnutnosť zaplatiť súdny poplatok v konkrétnej sume, ako aj možnosť prípadnej náhrady trov konania druhého účastníka konania, pokiaľ dôjde k zastaveniu konania) mal sťažovateľ počítať o to viac, že bol v uvedenom konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom.

V každom prípade odôvodnenie napádaného rozhodnutia krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, teda krajský súd v danom prípade neporušil označené základné právo sťažovateľa nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Podľa názoru ústavného súdu je

úlohou všeobecného súdu posúdiť, ktoré úkony považuje za účelné bránenie práva pre účely náhrady trov konania, a ústavný súd nemá právomoc nahrádzať posúdenie všeobecného súdu, pred ktorým predmetné konanie prebiehalo. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že z namietaného uznesenia krajského súdu jednoznačne vyplýva, že odporca bol na vyjadrenie sa k podanému návrhu na začatie konania vyzvaný Okresným súdom Bratislava III a svoje stanovisko riadne predložil prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý sú súčasne uplatnil náhradu trov konania.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv sťažovateľa uznesením krajského súdu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2015